

УДК 657.1

Рета М. В.

к. е. н., доцент, доцент кафедри економічного аналізу та обліку,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ЯКІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Якість – це досить суб'єктивне поняття, яке може бути визначено виключно відносно конкретного явища, процесу, показника, продукту тощо. У той же час, якість облікової інформації має істотне значення для учасників бізнес-процесів. Головним постачальником інформації у системі управління підприємством є саме облікова підсистема, яка гарантує постійне генерування даних за різними напрямками, завдяки поєднанню різних видів обліку: фінансового управлінського, статистичного, податкового та ін. Проте, безсистемне накопичення значних обсягів інформації не гарантує можливості її ефективного використання для вирішення задач підприємства, тому і виникає необхідність ранжування, сортування та відбору інформації за певними критеріями, які забезпечать якість її змістовності та мінімізують ризики викривлення в процесі обробки.

Отже, визначення якості облікової інформації є важливим питанням саме тому, що достовірне, релевантне, своєчасне інформаційне забезпечення є базисом для прийняття управлінських рішень, які є життєво важливими для функціонування підприємства.

Аналіз сутності та напрямів виміру якості облікової інформації відображені в роботах А. В. Глуценка, Т. Ф. Плахтія, Т. Г. Камінської, Л. С. Корабельникова, Л. М. Крамаровського, С. А. Кузнецової, С. О. Левицької, О. В. Назаренко, Т. Д. Поплаухіна, Н. Л. Правдюк, Є. С. Соколова, А. А. Солоненка, О. Н. Харченка та ін.

Оцінка якості облікової інформації, на нашу думку, представляє собою вимірювання ступені досягнення звітними показниками заданого (планового, нормативного) рівня (значення). У той же час, зважаючи на той факт, що якість це досить суб'єктивне поняття, виникає ряд дискусійних та проблемних питань, пов'язаних з цим:

- визначення кола користувачів інформації та формулювання їх інформаційних вимог;
- відбір критеріїв ефективності облікової інформації;
- відбір показників, які мають відповідати цілям та критеріям формування інформації;
- відбір методів оцінки якості інформації;
- визначення часових параметрів оцінки;
- визначення звітних форм з оцінки якості облікової інформації.

Вирішення цих питань стають визначальними для наступного розвитку облікової науки. Як зазначають фахівці методологія оцінки облікової інформації розробляється виходячи з потреб користувачів різного рівня, а також з урахуванням вимог облікових стандартів [1; 2]. Але, незважаючи на це, на нашу думку, методи та прийоми оцінки якості облікової інформації можуть бути узагальнені, уніфіковані та пристосовані для різних

напрямків оцінки та різних рівнів користувачів. Тому здебільшого думки вчених сконцентровано на розвитку та вдосконаленні методів оцінки якості, серед яких ключовими визнано: експертний, статистичний, соціологічний та нормативний. Вибір щодо використання кожного з методів, їх поєднання або модифікація залежить від конкретних умов організації обліку та завдання, яке стоїть перед дослідниками. Крім того, постійно дослідники намагаються обґрунтувати та розширити перелік оціночних показників, вдосконалити систему оцінки якості обліково-аналітичної інформації, синтезувати інтегрований (комплексний) показник визначення якості обліково-аналітичної інформації.

Але, на нашу думку, достовірність та релевантність облікової інформації буде залежати одночасно від декількох факторів.

По-перше, вона буде визначатися якістю вхідної інформації. Досить значні обсяги різномірної інформації на сьогоднішній день, що вимагає розробки підходів, принципів, критеріїв первісного відбору та аналізу інформації. По-друге, облікова інформація буде визначатися якістю самої обліково-аналітичної системи, яка збирає, оброблює, накопичує, передає та зберігає отриману інформацію. Викривлення інформації під час її опрацювання, в наслідок використання невідповідних методів обробки інформації та її аналізу, затримки у системі передачі та оновлення інформації, можуть приводити до значних ризиків формування неефективних управлінських рішень. І, по-третє, якість облікової інформації буде залежати від якості системи оціночно-аналітичних показників. Тобто необхідно сформувати такий набір показників, який дасть змогу пов'язати якісну оцінку інформації (вхідної – вихідної) з якісною оцінкою обліково-аналітичної системи (якість функціонування облікової системи, якість облікової системи та якість результатів функціонування облікової системи), яка генерує цю інформацію.

Таким чином, саме розробка та впровадження комплексних критеріїв, підходів, методів та показників для якісної оцінки облікової інформації з урахуванням особливостей різних галузей, видів та типів підприємств, дасть змогу підвищити якісний рівень та порівнюваність, як облікової інформації так і облікових систем.

Список літератури

1. Плахтій Т. Ф. Теоретичні аспекти оцінки якості облікової інформації [Електронний ресурс] / Т. Ф. Плахтій // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/12-2015/60.pdf>.
2. Соколова Е. С. Методы оценки качества учётной информации [Електронний ресурс] / Е. С. Соколова – Режим доступу: cyberleninka.ru/article/n/metody-otsenki-kachestva-uchyotnoy-informatsii.pdf.
3. Осадча О. О. Методика кількісного оцінювання якості обліково-аналітичної інформації / О. О. Осадча // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. – Том 24. – № 2. – С. 155 – 161.